

øjeblikket til at omlægge til økologisk brug, og landmændene skal gribe chancen. Her er muligheden; nu vil forbrugerne gerne købe varerne, og landmændene kan så gå i gang med at producere dem.

Det er nok også den bedste måde, hvorpå landmændene igen kan blive frie bønder, kan blive fri for alle mulige bureaukratiske ordninger, EU-ordninger. Hvis de satser stærkt på økologisk drift, er der en chance for, at økonomien kan bære – også i fremtiden – da der er stadig stigende interesse også i udlandet for økologiske varer.

Vi mener ligeledes, at det at satse på økologisk drift er det bedste kampmiddel mod kemigiganterne. Vi kan ikke vinde kampen mod dem på deres præmisser. Vi skal vælge en helt anden bane, og det er den økologiske strategi; det er det, der duer.

Jeg vil gerne hermed også sige tak til miljøministeren for de positive ord om SF's konkrete forslag til at fremme økologisk drift. Jeg synes, det er meget godt og meget vigtigt, at ministeren overvejer forbud mod endnu 27 sprøjtemidler; det er en nødvendighed i den nuværende situation. Vi skal satse på det meget langsigtede og så også her og nu tage fat, hvor der kan tages fat, både med forbud og med afgifter. Så dagen i dag har givet et vigtigt bidrag til en konstruktiv diskussion om det fortsat meget centrale emne, sikring af vores fælles drikkevand, en diskussion, som vi også skal have på vanddagen den 1. december.

Aage Brusgaard (FP):

Angående Venstres forslag om autorisation for brøndborere vil jeg sige, at det kan også undre mig lidt, at en brøndborer ikke skal have sådan en autorisation, når nu vi ved, at en smed, der bare skal sætte en vandmåler på, skal have en ret stor og langvarig uddannelse for at måtte udføre dette arbejde.

Til hr. Bent Hindrup Andersen vil jeg da godt sige tak for debatten i dag. Hr. Bent Hindrup Andersen nævnte, at økologisk drift indtager en væsentlig plads i den fremtidige strategi. Jeg vil godt sige, at når Fremskridtspartiet stemmer for dagsordenen, er det ikke, fordi vi mener, at økologisk drift skal have så fremtrædende en plads endda, men det, der står i dagsordenen, er jo, at økologisk drift inddrages som en del af strategien, og det vil altså sige, at blot der er to kolonihaver på Mors, der dyrkes økologisk, er det jo en del af strategien for at holde grundvandet fri

for pesticider. Derfor er der faktisk ingen, der kan stemme imod denne dagsorden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 8 af Bent Hindrup Andersen (EL), Martin Glerup (S), Jens Vibjerg (V), Niels J. Langkilde (KF), Anni Svanholt (SF), Elsebeth Gerner Nielsen (RV), Aage Brusgaard (FP) og Sonja Albrink (CD) (se foran) vedtoges enstemmigt med 101 stemmer.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 13:

Forslag til folketingsbeslutning om grøn beskæftigelse.

Af Jes Lunde (SF) m.fl. (Fremsat 25/10 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg synes, det er et fortræffeligt forslag, Socialistisk Folkeparti her har lagt frem. Der er ingen tvivl om, at alle ideer, der overhovedet har virkelighedspræg eller præg af virkelighedsnærværelse, og som på samme tid kan forbedre miljøet, gøre dansk natur rigere og skabe gode varige job, bør undersøges og overvejes positivt og bør fremmes.

I virkeligheden kan man sige, at et af de slogans, der burde appellere mest til os, når vi taler om fremtidsstrategier, burde være sloganet »Et godt miljø giver gode job. En rig natur giver ny rigdom«.

Derfor modtager regeringen dette forslag i en meget positiv ånd og vil meget gerne drøfte videre med Socialistisk Folkeparti, hvordan vi kan komme videre med disse ideer, som jo ikke alene er dagsaktuelle, selv om der er meget, der kan gøres her og nu. Meget er allerede gjort, som jeg skal komme ind på, men der er også noget, vi skal se på i de kommende år.

Jeg tror, vi på dette felt har befolkningen med os, hvis vi griber tingene rigtigt an. Vi kan få lokalsamfundene med os. Vi kan få de unge med os. Vi kan vise et eksempel i forhold til omverdenen. Vi giver basis for mange virksomheders produktudvikling og afsætningsmuligheder; kort sagt mener jeg, at tanken om grøn beskæftigelse er en helt rigtig tanke, der er kommet for at blive, og hvor vi i regeringen meget gerne vil yde vores positive medspil til at nå så langt som muligt.

Vi har kæmpet for det herhjemme i de knap to år, regeringen har siddet. Vi har gjort det både ved aktive foranstaltninger gennem omlægning af vores beskatningssystem, og vi har kæmpet for det internationalt, herunder ikke mindst i forbindelse med udarbejdelse af den såkaldte Delorsplan. Regeringen har så sent som for få dage siden i en direkte dialog med Kommissionen arbejdet på at få ideerne placeret meget højt på dagsordenen for topmødet i Essen, som jo samtidig bliver afskedsmødet med Delorskommissionen.

Så regeringen har faktisk gjort ganske meget på det her felt, men jeg skal være den første til at indrømme, at vi kan gøre meget mere i fremtiden.

Jeg skal ud over skattereformen og den internationale indsats nævne nogle kerneområder, hvor vi hidtil har sat ind med positive virkninger for beskæftigelsen. Det første, jeg vil fremhæve, er vores miljøbistand til Østeuropa og til den tredje verden. For Østeuropas vedkommende har denne bistand nu eksisteret i nogle år, og den har givet meget smukke og flotte resultater i Østeuropa; den er den af alle involverede mest berømmede Øststøtteordning. Samtidig har den givet danske virksomheder gode ordrer, gode muligheder for afsætning, gode muligheder for samarbejde med virksomheder i Central- og Østeuropa, og det synes jeg er fremragende. Noget tilsvarende håber vi vil ske med den bistand, vi giver den tredje verden.

Formålet med vores miljø- og katastrofebistand er ikke at sikre beskæftigelsen i Danmark. Men rigtigt gennemført og rigtigt aftalt med dem, vi skal samarbejde med, er der ingen tvivl om, at de styrkepositioner, Danmark har på disse områder, også vil føre til job i Danmark, uden at man på mindste måde kan sige, at det forringer sigtet med miljøbistanden, og uden at man kan sige, at det ikke først og fremmest er en indsats, der er baseret på Agenda 21.

Hvis vi ser på, hvad der er sket her i landet, og tager udgangspunkt i finansloven for indeværende år og den finanslov, der kommer til at gælde for næste år, vil jeg fremhæve nogle nøgletal.

På naturforvaltningsområdet blev der tilført yderligere 40 mio. kr. årligt, og Skov- og Naturstyrelsen fik øget sine bevillinger i perioden fra 1994 til 1997. Dermed er såvel beskæftigelsen som det grønne islæt i skovdriften blevet betydeligt styrket. Og på finanslovsforslaget for 1995 er der planlagt en yderligere styrkelse af området ved ekstra tilførsel af midler til fremme af løvskov og skovpleje, som jo også hører med til den flersidede skovdrift, vi ønsker her i Folketinget. Og der er, som jeg sagde det, gode beskæftigelsesmuligheder i det.

På landbrugsområdet er det i de medfølgende foranstaltninger i forbindelse med reformen af EU's landbrugspolitik vedtaget, at der kan ydes EU-medfinansieret støtte til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger til økologisk jordbrug. På finanslovsforslaget for 1995 er der afsat 69 mio. kr. til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger og 46 mio. kr. til økologisk jordbrug.

Vi diskuterer for et øjeblik siden, hvad der mere direkte kan gøres for at fremme det økologiske jordbrug og afsætning af økologiske produkter på basis af landbrugs- og fiskeriministerens udmeldinger og også på basis af det forslag, som SF har fremsat. Det håber og tror jeg at vi kan forfølge i fællesskab i fremtiden.

Indsatsen på depotområdet er blevet styrket. Nu er vi nået op på et samlet udgiftsniveau på 350 mio. kr. årligt. Vi diskuterer fortsat den mest effektive organisering af indsatsen, men jeg kan sige, at også på dette område kan vi både yde en god beskyttelse af grundvandet og sikre nye og vigtige job.

Regeringen etablerede i 1994 Den Grønne Fond, som fungerer som en tilskudsordning med en meget bred anvendelsesflade. Den giver muligheder for at støtte spændende lokale initiativer, og også den har et positivt beskæftigelsesindhold i sig.

På det bygge- og boligpolitiske område er der taget initiativer, som kan fremme miljø- og beskæftigelsesindsatsen. Der er for eksempel allerede skabt betydelige resultater på byfornyelsesområdet, og Boligministeriet vil i samarbejde med Miljøministeriet – f.eks. via byfornyelsesmidler, men også på anden måde – lægge op til en bygnings- og boligøkologisk handlingsplan, som vil blive sendt ud til debat inden alt for længe.

Udbygningen af den vedvarende energi understøttes af en bred indsats. Vi vil snart i forbindelse med energiredegørelsen vende tilbage til, hvad der yderligere kan gøres på dette område.

På energispareområdet er der ingen tvivl om, at hvis det lykkes at konvertere fra elvarme til anden form for opvarmning, er der meget store investeringsopgaver, der skal klares i den forbindelse, og det vil også give job. I det hele taget er el- og energibesparelsesområdet et område, der erfaringsmæssigt har et stort beskæftigelsesindhold.

Regeringen har truffet aftale med kommunerne om 33 pct. forøgelse på kloakrenoveringsområdet. Også et eksempel på noget, der giver øget beskæftigelse. Jeg kunne nævne mange flere områder, hvor investeringer, der allerede er aftalt, vil give mere beskæftigelse. Jeg skal også nævne, at arbejdsmarkedspolitikken giver mulighed for nye job. Inden for Skov- og Naturstyrelsen har vi lagt op til 350 ekstra pladser, og vi håber nu, også med den justering, der er sket af arbejdsmarkedspolitikken, at disse pladser vil blive besat og blive udnyttet.

Jeg kan sige angående formuleringen af regeringens erhvervs politik, at miljøområdet og energiområdet er nogle af de styrkepositioner, som vi vil videreudvikle.

Til sidst skal jeg nævne spørgsmålet om de grønne afgifter. Uanset at forslagsstillerne har udtrykt kritik af den aftale, der er gennemført omkring finansloven, vil jeg gerne understrege én ting: Regeringens planer og tidsplaner omkring de grønne afgifter er uændrede. Det er den aftale, der er. Og vi vedstår det tilsagn, som vi i sommeren 1993 gav SF om forhandlinger om dette spørgsmål. Der er for mig ingen tvivl om, at de omlægninger, som disse grønne afgifter fornuftigt gennemført ude i de enkelte virksomheder vil medføre – og det skal jo ske på en måde, så pengene bliver tilbageført til virksomhederne, og således at konkurrenceevnen generelt set ikke bliver forringet – også i sig selv vil betyde flere job.

Jeg vil afholde mig fra at gå i detaljer vedrørende de enkelte punkter, som forslagsstillerne har nævnt. Jeg har kun villet give udtryk for en meget positiv interesse for en fortsat dialog og villet peget på de punkter i regeringens hidtidige indsats, der trækker i samme retning, som forslagsstillerne ønsker at trække det danske samfund, og som jeg er helt 100 pct. enig i. Jeg kan faktisk ikke være mere enig.

Ole Vagn Christensen (S):

Socialdemokratiet ser med stor interesse på dette beslutningsforslag. Den overordnede intention om et grønnere miljø kombineret med grøn beskæftigelse har været og er fortsat central for mange af de initiativer, regeringen iværksætter.

Lad mig her nævne det økologiske område, hvor regeringen har øget støtten til fremme af økologisk jordbrugsproduktion. Lad mig også nævne etableringen af Den Grønne Fond, som bl.a. har haft til hensigt at fremme bioøkologiske initiativer, og som har skabt rammerne for et bedre og sundere bymiljø, hvor lokalbefolkningen på tværs af interessesforskelle kan samarbejde om miljøvenlig og økologisk udvikling af nærmiljøet.

Ligeledes har regeringens tiltag med henblik på en forøgelse af konverteringen fra elvarme til naturgas eller fjernvarme ikke skortet på vilje, ej heller på initiativ. Konverteringen er central for energibesparelsesområdet, men det er vigtigt, at vi ikke træffer hurtige og uhensigtsmæssige beslutninger, før konkrete muligheder er blevet fyldestgørende belyst.

Indsatsen for udbygning af vedvarende energi, som vi i Socialdemokratiet går ind for, skal ses i forlængelse af den vindmølleplanlægning, som kommunerne skal gennemføre i 1995. Også inden for kloakeringsområdet har regeringen sammen med kommunerne aftalt en øget indsats med hensyn til renovering af de utætte kloakledninger, der har til formål at forhindre udsivning af nitrat m.v. til grundvandet samt indsivning af grundvand. Hensigten har også været, at man skulle undgå en overbelastning af rensningsanlæg og på den måde være med til at forhindre, at vi renser noget, som i forvejen faktisk er rent. Hertil kommer naturligvis også al den grønne beskæftigelse, som denne ekstra indsats har medført.

De grønne afgifter er en anden del af det forslag, der er fremsat. De vil blive forhandlet på plads og vil have virkning fra 1996. Socialdemokratiet ser her frem til at forhandle med alle partier, også med SF, om grønne afgifter for erhvervslivet. Det er vigtigt, at vi i samspil med erhvervslivet finder frem til en model, som reelt tilgodeser såvel beskæftigelsen som miljøet. Problemet er, at vi ved en forhastet løsningsmodel risikerer, at tilbageførslen af provenuet til erhvervslivet rammer de virksomheder, som på et tidligt tidspunkt har investeret i et miljøvenligt produktionsapparat. En miljørigtig beregningsmodel er derfor afgørende for såvel om-

fanget og indholdet som virkningen af de grønne afgifter for erhvervslivet.

Når vi diskuterer grøn beskæftigelse, er det også vigtigt at nævne den nødvendige jobtræning for langtidsledige, der skal sikre kvaliteten i jobbene til glæde for medarbejderne og til gavn for miljøet. Her er bl.a. oprettelsen af grønne beskæftigelsesprojekter rundt omkring i landet vigtig. Ligeledes er en overordnet kortlægning af uddannelsesniveauer vigtig, så det kvalitative udbytte af en øget miljøbeskæftigelse sikres.

For Socialdemokratiet er udviklingen af rene teknologier inden for alle disse områder samt en ansvarsbevidst og en medlevende økologisk holdningsændring i befolkningen kombineret med gradvise indførelser af grønne afgifter alt sammen miljøpositive tiltag, der vil fremme den grønne beskæftigelse.

Grønt miljø er for os sund fornuft sat i system, men SF opstiller i sit forslag et tidskrav til regeringen, som ikke er hensigtsmæssigt hverken for miljøet eller for den grønne beskæftigelse. En fremlægning af en plan for øget grøn beskæftigelse inden udgangen af 1994 vil blive forhastet og være uansvarlig. Fornuften vil ikke kunne nå at blive sat i system. De vigtige miljørigtige mål, som beslutningsforslaget indeholder, skal derimod finde sin løsning via fornuftige helhedsløsninger.

Socialdemokratiet ser frem til et tæt samarbejde med SF om løsning af miljøproblemer, men vi må, sådan som beslutningsforslaget er udformet, afvise det.

Peter Brixtofte (V):

Også Venstre afviser forslaget.

Det er jo ikke, fordi der ikke i indholdet tales om mange fornuftige aktiviteter, som giver arbejdspladser i Danmark. Det gælder inden for miljøområdet med rensningsanlæg og kloakrening og i det hele taget kloakering af områder, der ikke hidtil har været kloakeret. Det gælder inden for den offentlige trafik, hvor man jo selvfølgelig skal udbygge S-togsmulighederne med ordentligt materiel. Det gælder inden for energiområdet, hvor man selvfølgelig også er interesseret i at udbygge alternativ energi. Det gælder inden for hele det område, hvor der er jordforurening, hvor man selvfølgelig også på gamle benzingerunde skal fjerne noget gammelt møg fra fortiden. Man er vel formentlig enige i alle partier, at der dér kan laves nogle fornuftige ting, der er til fordel for samfundet, og så er det jo samtidig pragtfuldt, at der er en række arbejdspladser forbundet med det.

Endnu bedre ville det være, hvis vi også evnede at eksportere vor viden om meget af det, som vi er gode til at lave i Danmark, til andre lande, for hvis man gør op, hvordan tilstandene på miljøområdet er her i landet, og sammenholder det med Middelhavet eller Østeuropa, var der jo mange områder i verden, hvor der var behov for, at danske virksomheder kom til med deres viden og med deres tekniske kunnen og hjælp med til, at man fik et bedre miljø og mindre forurening.

Så arbejdspladser både med henblik på at gøre tingene bedre i Danmark og også at gøre tingene bedre i udlandet er vi da alle sammen utrolig enige i er godt. Det sker allerede, så det er jo i og for sig bare at konstatere, at der foregår mange gode ting, og det synes vi fortsat at der skal gøre.

Derimod er vi ikke interesseret hverken i nye grønne afgifter eller i, at man skal lave en række nye tilskudsordninger. Vi er optaget af, at vi får rigtige arbejdspladser, som hviler på et sundt grundlag. I den forbindelse kan jeg da også omkring grønne afgifter nævne, at det jo er en lidt forældet tekst, men den fortæller også om den indflydelse, som Venstre og De Konservative har haft i forbindelse med finanslovsforliget. Det er oplagt, når man ser starten til bemærkningerne til beslutningsforslaget, hvor SF i 2. afsnit skriver, at »det har betydning, når Folketinget i efteråret 1994 skal vedtage en ny pakke med grønne afgifter for erhvervslivet«. Man må nok sige, at det er en lidt forældet tekst, for det er jo passé, da der nu er en aftale om, at der ikke gennemføres nogen afgifter for erhvervslivet i 1995.

Det er oplagt, at Venstre vil gøre alt, hvad Venstre formår for at kæmpe imod, at der gennemføres grønne afgifter for erhvervslivet for 1996. Vi vil med argumenter prøve at overbevise et flertal i Folketinget om, at det vil være forkert, hvis vi ensidigt gennemfører afgifter, som belaster dansk erhvervsliv.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg håber da, regeringen noterer sig de synspunkter, der her kommer fra Venstre. Venstres ordfører sagde nu, at Venstre ikke var interesseret i at diskutere grønne afgifter for erhvervslivet, at Venstre ville gøre alt, hvad de overhovedet kunne, for at forhindre grønne afgifter for erhvervslivet med virkning også for 1996. Venstres repræsentant nikker og bekræfter, at sådan er det.

Så er det jo fuldstændig uforståeligt, at Socialdemokratiets ordfører står heroppe og siger, at de grønne afgifter for erhvervslivet skal forhandles med alle partier her i Folketinget – og også SF, tilføjes det så til sidst.

Jeg vil gerne sige, at vi opfatter det modsat. Vi opfatter det sådan, at vi har en aftale med regeringen om, at der skal forhandles grønne afgifter for erhvervslivet med SF og kun SF, at vi skal forhandle færdigt og se, om vi kan nå til enighed på det område dér. Så kan man for vores skyld gerne, når man har forhandlet færdig med SF, diskutere med andre partier, så kan man gerne holde et møde med Venstre, hvor de kan sige, at de ikke vil være med; det er da fair nok. Men det er sådan, rækkefølgen skal være, og det vil jeg gerne have en af de tilstedeværende ministres bekræftelse af.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg har allerede i min svartale understreget, hvad der står i finanslovaftalen om de grønne afgifter generelt. Der står gentaget, hvad regeringens køreplan er, hvad regeringens arbejdsplan er, og jeg har også gentaget, at regeringen vedstår den aftale, der blev indgået i sommeren 1993 mellem den daværende regering og Socialistisk Folkeparti. Det vil selvfølgelig betyde, at SF vil blive indkaldt til forhandlinger om de grønne afgifter, og da de grønne afgifter først og fremmest på energiområdet jo hele tiden først har været forudset at træde i kraft i 1996, er det samtidig nævnt i finanslovaftalen – men det er måske forbigået hr. Peter Brixtoftes opmærksomhed – at regeringen vil fremsætte forslagene tidligt på året i 1995.

Under alle omstændigheder er det jo sager, det vil tage nogen tid at få forhandlet igennem – ikke bare i forhold til Folketinget, men også i forhold til erhvervene, da regeringen lægger vægt på, at afgifterne virker adfærdsændrende, og at beløbene tilbageføres på en sådan måde til virksomhederne, at den generelle konkurrenceevne ikke forringes. Men jeg kan altså svare bekræftende på hr. Jes Lundes spørgsmål.

Så vil jeg gerne sige, at selv om vi ikke kan godtage SF's forslag, som det ligger nu, har det været mig magtpåliggende at tilkendegive, at vi er positive over for hovedtanken i forslaget. Det var også det samme, som den socialdemokratiske ordfører sagde for et øjeblik siden, så der er ingen grund til at skyde kiler ind imellem hr. Ole Vagn Christensens indlæg og mit indlæg; vi er begge meget positive.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu er vi jo nogle her i Folketingssalen, som endnu kun kender finanslovforliget fra dagspressen, selv om vi har været energiske med hensyn til at spørge, om vi ikke snart kunne få det udleveret. Derfor er vi nødt til at spørge lidt nærmere om, hvad musefælden omfatter. Jeg vil gerne spørge, om musefælden gælder enhver form for økonomisk incitament til, at erhvervslivet også er med til at spare på f.eks. energianvendelse.

Gælder det også, at man på en eller anden måde får gennemført omlægning af takstsystemet inden for elproduktion? Altså hvor meget er omfattet af denne musefælde?

Endvidere vil jeg gerne vide, om det også gælder det forhold, at man ikke må bruge dagpengene aktivt, således som vores miljøminister så udmærket tidligere har foreslået. Er det også forbudt at gøre i 1995 på grund af forliget?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes, det var en udmærket tale, ministeren før holdt, og jeg synes også, han tidligere har ytret sig udmærket i denne sag, f.eks. efter Folketingets åbningsdebat, hvor han erklærede, at han da ikke kunne forestille sig, at der kunne laves grønne afgifter med De Konservative og Venstre. Det synes jeg var en meget realistisk vurdering, som vi også har fået bekræftet her i dag.

Derfor forstår jeg simpelt hen ikke, hvorfor vi bliver ved med at høre regeringen sige – senest statsministeren tidligere i dag – at man regner med, der skal forhandles grønne afgifter med både SF og De Konservative og Venstre. Sandheden er jo, at De Konservative og Venstre har været modstandere af grønne afgifter, er modstandere af grønne afgifter og også vil være det i 1995. Hvorfor dog ikke se realiteten i øjnene og sige, at det er nødvendigt, vi kommer i gang med grønne afgifter også for erhvervslivet, og at dette forudsætter et tættere samarbejde mellem regeringen og SF?

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Indførelse af grønne afgifter med et adfærdsændrende sigte er et fundamentalt led i regeringens politik. Det fremgår af regeringsgrundlaget, som blev offentliggjort umiddelbart efter den nye regerings dannelse, og det kan der ikke herske nogen som helt tvivl om. Det, jeg sagde umiddelbart efter Folketingets åbningsdebat,

var, at jeg naturligvis håbede, at Venstre og De Konservative ville komme på bedre tanker, men som meldingerne lå under åbningsdebatten, var der jo tale om en klar afvisning fra de to partiers side.

Når jeg håbede det, hænger det sammen med, at hele arbejdet med grønne afgifter blev igangsat under den tidligere regering. Og det er jo ingen hemmelighed, at både hr. Per Stig Møller fra De Konservative og hr. Peter Hansen-Nord fra Venstre – som begge adskiller sig fra hr. Peter Brixtofte ved at have beskæftiget sig med dette her i mange år og ved at have dyb indsigt i problemerne, har tilkendegivet en klart positiv holdning.

Hvordan forestiller man sig egentlig at man får adfærdsændringer i en markedsøkonomi, hvis man ikke vil bruge markedsmekanismen?

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Der skal jo ikke herske tvivl om, at en af årsagerne til, at Venstre og De Konservative er så tilfredse med finanslovsforliget, netop er, at vi har sørget for, at de grønne afgifter er kommet ud af 1995, således som SF havde planlagt og ønsket, at det skulle gennemføres. Det er da oplagt, at vi har den opfattelse – og det er ikke noget med indsigt eller ej – at man ikke kan lave grønne afgifter for erhvervslivet uden at skade konkurrenceevnen. Det er jo en vurdering, men det er altså vores opfattelse. Vi tror ikke på alt det dér med at føre pengene tilbage, og vi mener, at dansk erhvervsliv har brug for en bedre konkurrenceevne og flere arbejdspladser; vi har ikke brug for at pålægge erhvervslivet flere omkostninger. Derfor er vi imod.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg forstår, at omfanget af hr. Peter Brixtoftes indsigt i problemstillingen med hensyn til de grønne afgifter har været afdækket tidligere i debatten. Det skal jeg ikke fordybe mig i, men vil kun komme med en enkelt bemærkning om hr. Peter Brixtoftes manglende indsigt i, hvad der står i finanslovaftalen.

Det, der står i finanslovaftalen, er alene en konstatering af, hvad der hele tiden har været regeringens planlægning, procedure og tidsplan i sagen.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

På baggrund af, hvad der tidligere er blevet rejst

fra SF's side om det betænkelige i at tage alle partier med, synes jeg også, at partierne Venstre og De Konservative her i dag demonstrerede, at de faktisk ikke er interesseret i at være med til at lave den løsning. Men det betyder ikke, at løsningen ikke skal gennemføres, for vi skal have den adfærdsændring, som miljøministeren har været inde på. For vi ved også, at der i befolkningen er en stigende forståelse for den. Vi ved det også ud fra nogle af de scenarier, der har været kørt her på Christiansborg netop om det lysegrønne og det grønne miljø både inden for energi og inden for landbrug. Derfor er det den rigtige vej, og de mål skal nås, uanset hvem der vil være bagstræverisk. Det betyder ikke, at man ikke også skal forhandle i dette Ting.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

En af de mange friser med smukke tegninger på, der er ude i Vandrehallen, hedder, at den, der kan forstå fuglenes sprog, kan blive minister. Betydningen af det skulle være, at ministre skulle være særlig gode til at lytte. Det synes jeg ikke gælder de ministre, der har været til stede her i salen i dag. Venstre har nu to gange heroppefra med en ordfører, som må forventes at tegne sit parti i en sådan sag, klart tilkendegivet, at Venstre overhovedet ikke er interesseret i at diskutere grønne afgifter for erhvervslivet. De er kategorisk imod til enhver tid, uanset hvordan det strikkes sammen.

Hvad er så meningen med at indkalde dem til forhandlinger? Hvorfor kan regeringen ikke lytte og høre det signal? Og hvorfor kan regeringen ikke i dag sige: Jamen så er der ingen grund til at forhandle med de partier? Det er jo logik.

Sidste gang, miljø- og energiministeren sagde det i fjernsynet forstår jeg at de borgerlige partier blev meget vrede. Det kan jeg da ikke forstå, når de selv her i salen melder sig ud af emnet. Det er jo det, de gør. Ministeren nikker. Kan ministeren ikke gå op på talerstolen og sige det ja, som ligger inde i hans hoved?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil også opfordre ministeren til at gå herop og tilkendegive, at så er V og K ude, og at det fremover er med de 95 mandater, som regeringen plus SF og Enhedslisten har, der kommer til at gennemføre spørgsmål om grønne afgifter i forhold til erhvervslivet og i det hele taget. Det synes jeg ville være en fin melding at få. Så er der klarhed; så ved vi, hvad det drejer sig om.

I øvrigt vil jeg stadig væk gerne høre, om det kun er den snævre betydning af grønne afgifter, der er indgået aftale om i forbindelse med finanslovforliget, eller om der i bredere omfang er en forståelse af, at der ikke må laves noget som helst, som måske kan give et økonomisk incitament for erhvervslivet til at spare på energien.

Det var det ene spørgsmål, jeg ikke har fået svar på. Det andet er, om regeringen også har forpligtet sig til ikke at fremsætte forslag om at bruge dagpengene aktivt på miljøområdet i løbet af 1995, altså f.eks. bevilge de ganske få kroner, det drejer sig om, når man flytter en arbejdsløs SiD'er over til at lave noget nyttigt miljøarbejde.

(Kort bemærkning).

Peter Brixtofte (V):

Venstre har med glæde noteret sig, at regeringen valgte side, da man lavede finanslovforlig. De har valgt et samarbejde med Venstre og De Konservative, og det kan jeg da godt forstå at SF og Enhedslisten er kedede af.

Vi andre er tilsvarende glade for, at vi kan få indflydelse i forhold til de mandater, vi har fået. Sådan har vi tænkt os at arbejde videre for at få indflydelse. Vi har ikke deltagelse i regeringen, som vi havde ønsket det, men vi ønsker at få den indflydelse, vi kan få med det store vælgertal, som står bag os, og vi kan kun glæde os over, at regeringen har valgt at samarbejde med os. Det har vi tænkt os at fortsætte.

Mads Lebech (KF):

I den konservative folketingsgruppe er vi yderst interesserede i forureningssituationen og miljøets vilkår.

Vi synes også, det er et godt princip, hvis man kan gøre passive beskæftigelsesmidler til aktive beskæftigelsesmidler.

Som udgangspunkt skulle der således være flere områder, hvorpå vi kunne tilslutte os Socialistisk Folkepartis beslutningsforslag. Men som så ofte før med beslutningsforslag fra SF er der desværre et stykke vej fra de pæne intentioner på miljøets vegne og til en samfundsøkonomisk forsvarlig gennemførelse.

SF's forslag må således efter konservativ opfattelse mest ses som et udtryk for et SF-ønske om at afpudse miljøprofilen. Der er ikke det miljøproblem, som SF ikke har nævnt i forslaget, vel at mærke på områder og med hensyn til problemer, som burde ligge de fleste af os på sinde, og personligt har jeg da også stor interes-

se for byøkologi og økologiske fødevarer. Jeg finder ligesom andre, at energibesparende arbejder er af væsentlig betydning, og at oprydning samt jordrensning er vigtige opgaver.

Men man kan og skal ikke løse miljøproblemer ved at ødelægge den samlede arbejdsmarkedsstruktur. Miljø og ikke mindst økologi er områder, som skal præges af borgernes, dvs. forbrugernes, velvilje og interesse. Det er forbrugerne, der skal vise vej ved, at de bl.a. køber varerne til de priser, som de koster. Dagpengene, som SF anviser til finansiering, må efter vores opfattelse ikke bindes i arbejdspladser, som ikke er bæredygtige. Det burde være nærmest overflødigt at sige, men det er den konservative gruppes opfattelse, at også miljøtiltag bedst sikres ved tilpasning til markedsøkonomiske vilkår.

SF vil med sit forslag blot være med til at skabe nye og underbygge de nuværende strukturelle problemer på arbejdsmarkedet. Det er perspektivløst at ville gøre miljøarbejdspladser til et nyt offentligt virksomheds- og beskæftigelsesområde i så udpræget en grad, som SF lægger op til.

Konsekvensen af at gennemføre det foreliggende forslag vil på selv kort sigt være omfattende problemer for det danske erhvervsliv i form af flaskehalsproblemer og forringet konkurrenceevne i forhold til udlandet.

Sidste onsdag kunne man i dagbladet Information læse om, hvordan man i en analyse fra Dublin Institutet har fastslået, at det er rigtigt, at der er mange grønne job inden for EU. Men konklusionen var også i denne ekspertrapport helt entydig. Økonomien skal generelt ændre signaler, bl.a. skal der indføres en række fælles nye EU-miljøafgifter. Vi får således endnu en gang slået fast, at enegang på miljøafgiftsområdet ikke er løsningen for miljøet og altså heller ikke for beskæftigelsen.

Afslutningsvis vil jeg sige, at SF i sit forslag får bragt nogle af de væsentlige miljøproblemer frem til debat, og det er helt sikkert godt. Vi skal også i forbindelse med de aktiveringsmidler, som er afsat på det kommende års finanslov, se på, hvordan de eventuelt kan anvendes med miljøet i tankerne.

Men det foreliggende forslag kan Det Konservative Folkeparti ikke støtte.

Mogens Christensen (FP):

Det, der forslås i SF's beslutningsforslag om grøn beskæftigelse, bliver allerede nu efterlevet mange steder rundt omkring i kommunerne.

Derfor føler Fremskridtspartiet heller ingen grund til at støtte dette forslag, som det foreligger. Vi ser forslaget som en opstramning af dansk miljøpolitik i form af en række handlingsplaner, der munder ud i, at SF ønsker at pålægge erhvervslivet i Danmark grønne afgifter. Hvis Danmark alene indfører grønne afgifter, kommer det til at virke konkurrenceforvridende i forhold til erhvervslivet i det øvrige EU.

Derfor skal indsatsen på miljøområdet koordineres og i første omgang med EU-landene, men selvfølgelig også med de øvrige lande i verden, som måske, når det kommer til stykket, forurener mere end Danmark.

Hele forslaget bygger på, at der skal gives tilskud til forskellige projekter. Det har vist sig på mange områder, at projekter af en sådan art ikke er rentable uden offentlige tilskud. Tilskuddene skal finansieres, og så bliver det i sidste ende skatteyderne, som kommer til at betale. Eksempelvis ser vi, at mange af de eksisterende vindmølleprojekter ikke ville være rentable, hvis de ikke var blevet opstillet med tilskud.

Der er selvfølgelig områder i forslaget, som Fremskridtspartiet ser meget positivt på. Bl.a. er der tidligere fremsat forslag om dyrkning af energifgrøder på brakjord som f.eks. korn og halm til afbrænding. Det er en CO₂-neutral produktion, og det støtter Fremskridtspartiet selvfølgelig.

Inden for vandbesparelsesområdet, hvor staten opkræver afgifter på vandet, synes vi, det ville være bedre at lade vandværkerne beholde pengene, således at de havde bedre mulighed for at retablere de dårlige ledningsnet, som er enkelte steder.

Jordrensning tror vi at alle her er interesseret i. De giftdepoter, som giver fare for nedsivning til vores grundvand, bør hurtigst muligt fjernes, og det er Fremskridtspartiet også interesseret i.

Hvad angår økologiske fødevarer, foreslår SF, at der skal gives tilskud på 20 pct. af forbrugerpriserne. Fremskridtspartiet mener, at økologisk jordbrug skal kunne virke på konkurrencemæssige vilkår, og derfor ønsker vi ikke at give øgede tilskud til økologisk jordbrug frem for traditionelt landbrug.

Finansieringen skal ske via dagpenge. Det tror vi ikke holder, og derfor frygter Fremskridtspartiet, at SF på denne måde ønsker at indføre grønne afgifter.

Fremskridtspartiet tager afstand fra grønne afgifter på erhvervslivet, og derfor vil vi ikke støtte forslaget, som det foreligger.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg skal indledningsvis gøre opmærksom på, at jeg også taler på CD's vegne.

Igennem hele det moderne samfunds historie har vi været vant til, at økonomisk vækst automatisk befordrede et bedre samfund, øget beskæftigelse og øget velfærd. Den stigende produktivitet har ganske vist ført til bortrationalisering af arbejdskraft, men samtidig har den befordret en så høj værditilvækst, at der til stadighed har kunnet skabes flere arbejdspladser, end der forsvandt.

Velfærden har været støt stigende. Som EU-Kommissionen gør opmærksom på i sin hvidbog, står vi i dag i en ny situation. Den værditilvækst, som skabes ved produktivitetsforbedringerne, er ikke længere tilstrækkelig til at sikre det nødvendige antal arbejdspladser. Alt for mange mennesker levnes ikke mulighed for at deltage i samfundets produktion.

Ved siden af arbejdsløsheden har vi endnu et stort problem at kæmpe med, nemlig miljøproblemerne. Baggrunden er, at vi i stigende grad har baseret den økonomiske vækst på øget anvendelse af naturressourcer.

Vi kan med andre ord konstatere, at den hidtidige udvikling både har ført til et overforbrug af naturressourcer og et underforbrug af arbejdskraft. Den måde, som samfundets rigdom skabes på, truer med andre ord konstant velfærden i form af arbejdsløshed og forurening. Rigdommen gør os på nogle måder fattigere.

Derfor står vi nu i den ubehagelige situation, at en stadig større del af værditilvæksten ædes op af overførselsindkomster og afværgelinvesteringer på grund af miljøproblemerne. Skal vi ud af den situation, er vi nødt til at finde en anden udviklingsmodel for samfundet – en model, som bringer flere mennesker i arbejde og samtidig letter presset på naturen. Ud fra både en miljømæssig og en social betragtning er vi nødt til at basere den fremtidige produktion på en større anvendelse af arbejdskraft og et mindre forbrug af naturressourcer.

Sagt på en anden måde: Fremtidens økonomiske udvikling må i stigende grad funderes på en mere arbejdsintensiv produktion, det vil bl.a. sige informations- og serviceydelser og vidensfunde produkter. Hvad angår vareproduktionen, må principper om holdbarhed, genbrug og genanvendelse have langt større vægt, end tilfældet er i dag.

Hvordan skaber vi så forudsætningen for et så markant skift i samfundets udvikling? Hvor-

dan skaber vi en økonomisk udvikling, som først og fremmest er båret af hjerner og hænder, af intelligens og kreativitet snarere end af hovedløst indhug i naturens forråds-kammer?

For det første drejer det sig om fundamentalt at ændre den måde, vi finansierer den offentlige sektor på. Det er vanvittigt at lægge tårnhøje afgifter på arbejdskraften i form af indkomstskat, når et af vore store problemer er arbejdsløshed. Og lige så vanvittige er de lave afgifter på de ressourcer, som vi har for få af, eller hvis forbrug udgør en belastning for miljøet.

Som miljøministeren var inde på i sit indlæg, har vi med skattereformen så småt taget hul på en ny finansieringsmodel. Vi skal videre ad den vej, når vi i den kommende tid tager hul på drøftelserne om de udgiftslettelser, som erhvervslivet skal have ved indførelse af grønne afgifter. I den sammenhæng er det overordentlig vigtigt, at vi netop sørger for, at det bliver billigere for erhvervslivet at ansætte arbejdskraft, efterhånden som det bliver dyrere at bruge f.eks. energi og vand. De grønne afgifter skal føres tilbage til erhvervslivet bl.a. i form af reducerede omkostninger ved ansættelse af arbejdskraft.

Det afgørende er, at vi fremmer en udvikling, som gør arbejdskraften relativt billigere målt i forhold til omkostningerne ved de øvrige input i produktionen. Når arbejdskraften bliver relativt billigere, vil der nødvendigvis blive anvendt mere af den. Dertil kommer, at dyre råstoffer vil fremme genbrug og genanvendelse. I det hele taget ville vi opleve, at arbejdsintensive produktioner og processer får bedre vilkår, og samtidig får miljøet det bedre.

Derfor er jeg overordentlig ked af at høre, at hr. Peter Brixtofte allerede nu melder ud, at Venstre på ingen måde kan deltage i drøftelserne af de grønne afgifter; det er ærgerligt.

Men det handler selvfølgelig ikke kun om, at vi fortsætter skattereformen. Det drejer sig også om, at vi i den øvrige samfundsplanlægning sørger for at tænke miljø og beskæftigelse sammen. Når vi f.eks. vurderer Avedøre-2 – altså udbygningen af kraftværket på Avedøre med endnu et anlæg – må vi se på både beskæftigelsen og miljøet. Hvad giver det bedste miljø og den største beskæftigelses-effekt: Et stort centralt kulfyret kraftværk eller f.eks. decentralte kraftvarmeværker til biobrændsler?

Når vi vurderer, hvad der bedst kan betale sig: at rive de gamle huse ned og klaske nye betonelementer op eller at restaurere de gamle hu-

se, skal der ses på både miljø- og beskæftigelsesiden.

Miljøministeren har allerede været inde på de mange initiativer, som er sat i værk, og som vi skal videreudvikle i de kommende år: den vedvarende energi, byøkologien, naturgenopretningen og den økologiske fødevarerproduktion.

Det Radikale Venstre er enige i de hovedintentioner, som ligger bag SF's beslutningsforslag, nemlig at miljø og beskæftigelse i fremtiden skal tænkes sammen. Det vigtigste redskab i den sammenhæng er ikke nødvendigvis flere offentlige investeringer, men derimod en total omlægning af velfærdsstatens finansiering.

Det helt afgørende er, at vi får sænket afgiften på arbejdskraft, dvs. indkomstskatten, sådan at det i højere grad bliver den humane energi snarere end den fossile og råstoffet mellem ørerne snarere end naturens råstoffer, som vi baserer samfundsproduktionen på.

Frank Aaen (EL):

Vi støtter SF's forslag. Denne debat er sådan set ganske udmærket, for det er rart med klare linjer, og det er jo en fin illustration af, hvilke forskelle der er i Folketinget på ansvarlighed over for miljøet og over for beskæftigelsen. VKZ har jo tydeligt her illustreret i dag, at for dem hersker mammon også over klodens fremtid.

Jeg synes selvfølgelig, som vi har sagt det i korte bemærkninger, at det er meget beklageligt, at regeringen åbenbart har indgået en musefældeaftale her, som vil lukke for en del muligheder i det kommende år. I den forbindelse tænker jeg på det med afgifterne, og at der i det hele taget måske er bremsset for at bruge økonomiske incitamenter, som det hedder på økonomisprog, for at fremme en mere miljøvenlig adfærd i erhvervslivet. Jeg mangler stadig væk et svar på, om finanslovforliget også forhindrer, at vi i de kommende år anvender dagpengene aktivt til en miljøindsats.

Vi har jo bemærket, at der er afsat en pulje til elområdet, men der burde jo også afsættes tilsvarende og større puljer på andre områder. De 150 mio. kr. på elområdet er selvfølgelig alt for lidt.

Noget af det, vi måske især burde gøre lidt ud af i arbejdet med en sådan plan, er at vise, hvor lidt det i virkeligheden koster, når man bruger dagpengene aktivt til at gøre også en meget betydelig indsats over for nogle af de mest presserende miljøproblemer, vi har. Jeg tror, det ville være gavnligt også af pædagogiske årsager at få

frem, at det ikke er økonomi, der bremser vores indsats, men at det er politiske holdninger til at give arbejdsløse et ordentligt arbejde.

Derudover vil vi gøre opmærksom på et par problemer, vi har set i beslutningsforslaget, og der er også andre spørgsmål, som vi vil tage op under behandlingen af det siden. Således underdrer det os, at f.eks. godstransporten ikke er taget op i bemærkningerne på trafikområdet som et muligt område, vi burde sætte ind på i sådan en handlingsplan, der sikrer mindre transport af gods, for det er faktisk vanvid, hvad der sker nu, hvor en stadig større del af energiindholdet i produkter udgøres af transport. Vi er nødt til at prøve at få lavet nogle lidt snævrere forsyningscirkler, og det bør også indgå i en sådan plan.

Det andet er selvfølgelig, at der skal udvikles mere energirigtige transportformer, herunder skibstransport, hvori der altså også ligger nogle investeringer og noget beskæftigelse. Jeg tror sagtens, vi kan blive enige om at få noget sådant med, når vi nærmer os en egentlig diskussion af en plan.

Et problem er der også i beslutningsforslaget i dets omtale af energi og anvendelse af halm til energiformål. Jeg vil også gøre opmærksom på, at vi lige har haft en debat, hvor vi har understreget, at vi skal have fremmet den økologiske drift, og vi skal gøre mere på det område. Jeg kan også gøre opmærksom på, at vores ordfører under den forrige debat, hr. Bent Hindrup Andersen, klargjorde, at vi vil lave en forespørgselsdebat om Energiplan 2000, fordi vi mener, den har en fejlagtig satsning på at bruge biomasse som element i en energiplan. For det er altså i modsætning til en økologisk omlægning af landbruget, at vi brænder halmen af; den har vigtige næringsstoffer, som bør føres tilbage til jorden i stedet for at blive brændt af, men også det tror jeg vi kan finde ud af.

Med disse bemærkninger vil jeg gerne fastslå, at vi altså er enige i, at der her er tale om et godt beslutningsforslag, og at vi ser frem til at være med til at virkeliggøre det til egentlige lovinitiativer, der kan gennemføres her i Folketingssalen forhåbentlig allerede straks i det nye år.

Jes Lunde (SF):

Debatten begyndte jo så positivt, som man overhovedet kunne forlange, med en minister, som sagde, at det var et fortræffeligt forslag, og en minister, som sluttede sin tale med at sige, at han faktisk ikke kunne være mere enig. Det lover jo godt, og når der så også har været holdt

positive taler fra andre partier uden for regeringen, nemlig Enhedslisten – SF støtter det også selv, kan jeg fortælle – så er der jo et flertal for at gå i gang med denne opgave.

Jeg forstod det også sådan, at der blev holdt en positiv tale fra Socialdemokratiets side og fra Det Radikale Venstres side, oven i købet på vegne af CD. Der var mange spændende synspunkter i den radikale tale, som jeg kan forstå man har fået CD til at skrive under på; det synes jeg er et fint stykke arbejde, der er lavet dér.

I virkeligheden hørte jeg kun to sætninger, som forstyrrede det hele, og det var hr. Ole Vagn Christensen, som i sin tale sagde, at tidsfristen i dette beslutningsforslag var urealistisk, og at man derfor afviste forslaget. Det er det eneste, der overhovedet kan ødelægge billedet af, at Folketinget er parat til at vedtage dette beslutningsforslag.

Jamen så må vi jo diskutere den tidsfrist, det er jeg indstillet på under udvalgsarbejdet. Nu er beslutningsforslaget jo også kommet til behandling forholdsvis sent; det har ligget i 4 uger et eller andet sted i huset og slumret, inden det er kommet på dagsordenen. Så det kan meget vel være, at regeringen ikke kan nå at lave denne plan inden udgangen af 1994, men så lad os diskutere tidsfristen, og hvis regeringen har et konkret udspil på en ændring af tidsfristen, så hører jeg gerne om det. Hvis hr. Ole Vagn Christensen har gjort sig konkrete forestillinger om, hvilken tidsfrist regeringen så kan arbejde med, hører jeg gerne et svar her nu med det samme, men det er da også muligt, at hr. Ole Vagn Christensen skal bruge lidt tid til at tænke over, hvad tidsfristen skal være, og så må vi have det op under udvalgsarbejdet. Jeg er i hvert fald imødekommende over for at diskutere ændringer i det.

Jeg tror nemlig, det er vigtigt at få sat denne indsats lidt mere på skinner. Under finanslovforhandlingerne berørte vi selvfølgelig dette forslag indtil flere gange, fordi SF tog det frem, hver gang vi havde en forhandling, for at spørge regeringen, hvordan det egentlig går på det område, om vi kunne få nogle konkrete tilsagn, men det kunne vi ikke.

Nu kan vi se bagefter, at det skyldes, at man under de forhandlinger havde besluttet, hvem forligspartnerne skulle være. Det skulle være nogle andre, og derfor kunne der ikke laves noget med os. Men nu er vi jo ude over den fase, nu er vi i en ny situation, idet finanslovforhandlingerne er afsluttet, og regeringen kan – forhå-

bentlig da – frit tage stilling til de forslag, der bliver lagt frem her i salen fra andre partier.

Derfor forventer jeg sandelig, at regeringen er parat til at gennemføre dette forslag med de ændringer, der kan være nødvendige med hensyn til tidsfristen.

Hr. Frank Aaen havde et par konkrete kommentarer, som jeg meget gerne tager imod. Jeg er helt enig i, at en af misererne i verdensøkologien er, at transporten er gået fuldstændig over gevind. Når vi kan finde på at importere lam fra New Zealand og spise her i Danmark, samtidig med at vi selv udmærket kan producere lamme-kød, og når vi selv kan finde på at sende ting kloden rundt, som man udmærket kunne producere lokalt, er det et udtryk for, at prisen på energi globalt er alt for lav og slet ikke afspejler de miljøomkostninger, som det påfører vores verden. Derfor er jeg fuldstændig enig i, at en strategi for at mindske transporten, sådan at den kommer til at stå i et rimeligt forhold til de omkostninger, der er ved den, også bør inddrages i et langsigtet arbejde.

Så er der diskussionen om, hvorvidt man skal foretage en afbrænding af biomasse. Jeg synes da, det er spændende, hvis Enhedslisten lægger op til en debat om det tema. Jeg vil umiddelbart selv mene, at selv om man foretager den dér afbrænding, behøver næringsstofferne da ikke at forsvinde; for mig at se må de være bundet i asken. Nu er jeg ikke kemiker, men umiddelbart ville jeg gætte på, at der er den fordel ved at bruge biobrændsel, at man undgår CO₂-belastningen, for den CO₂, der optages i f.eks. planterne, halmen, træet, er nøjagtig den samme som den, der frigives i forbindelse med afbrænding. Det er altså CO₂-neutralt i modsætning til de fossile brændstoffer, hvor det er CO₂, der er optaget i planterne for millioner af år siden, som man nu henter op og brænder af, og derved frigiver man en større mængde CO₂ og får en drivhuseffekt, så det problem i energiforsyningen løser halm da i hvert fald.

Derudover er der så et hensyn at tage til de forskellige næringsstoffer, som kan være i halmen: nitrat, kalium, og hvad ved jeg. Jeg er da ikke helt så sikker på, at de forsvinder ved forbrænding, men jeg hører gerne, om der er andre, der er klogere på det. Hvis de ikke forsvinder og er bundet i asken, er det jo i hvert fald noget, man kan føre tilbage til jorden. Det er jeg ikke ekspert i, men jeg synes, at vi skal tage en fordomsfri diskussion af også den del. Meningen er selvfølgelig ikke at spænde ben for et

økologisk landbrug, for SF er en stor tilhænger af, at det skal have en større plads i vores samlede miljøpolitik.

Men altså samlet tak for en meget, meget positiv modtagelse af et flertal i Folketinget. Jeg håber, at der kommer handling bag.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg siger også tak til hr. Jes Lunde for den positive opfattelse, han har haft af hele denne debat, og for, at han er kommet til den erkendelse, at det ikke kan nås, hvis man også skal forhandle de grønne afgifter på plads med erhvervslivet, således som det har været vores holdning hele tiden, men det betyder ikke, at vi ikke kan nå det inden 1996, og derfor ser jeg også frem til de drøftelser.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg tror, at vi også i Enhedslisten har haft lidt overdrevne forestillinger om, hvad der kunne reddes af energiproduktion ud af biomasse. Det er vi i øjeblikket selv i gang med at diskutere, og vi gjorde det også på vores sidste landsmøde. Jeg tror, det er nødvendigt at sige, at det f.eks. med halm ikke bare er nogle næringsstoffer, men også den struktur, de er med til at give jorden, når man fører dem tilbage, som er vigtig. Der er mange steder i den økologiske landbrugsproduktion, hvor man faktisk bør bruge halm, og derfor er vi lidt kede af at brænde den af, men lad os tage debatten. Der er selvfølgelig stadig væk nogle områder, hvor vi også kan bruge biomasse til en CO₂-neutral energiforsyning, men bare ikke i det omfang, som vi faktisk troede for et stykke tid siden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:
9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 19:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af uvildig advokatbistand og juridisk ekspertise for staten.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
 (Fremsat 8/11 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Beslutningsforslaget lægger op til at påvirke regeringen til at opsigte den nuværende aftale mellem Finansministeriet og Kammeradvokaten og indgå aftale med to virksomheder inden for hver sit juridiske specialområde. Det giver umiddelbart anledning til nogle bemærkninger:

Det følger af advokatetiske regler, at en advokat eller advokatvirksomhed ikke kan repræsentere parter med modsat rettede interesser. Hvis man fulgte beslutningsforslagets idé, ville samtlige statens advokater eller advokatvirksomheder altså være underlagt en pligt til at undgå sådan nogle interessekonflikter. Det betyder f.eks., at de næppe ville kunne yde skatterådgivning til andre klienter, og jeg gad vide, om der findes nogen af de større, velkvalificerede firmaer, der ikke har ydet sådan en rådgivning eller eksempelvis har haft klienter med interesser i tilbagebetaling af ambi for nu at nævne dette eksempel.

Det er således et spørgsmål, hvor mange firmaer der ville være villige til at frasige sig en større eller mindre del af deres virksomhed eller fremtidige muligheder for at få et fast engagement med staten af den type, som Kammeradvokaten har.

Den nuværende ordning har i hvert fald den fordel, at den giver den størst mulige sikkerhed for, at disse habilitetskonflikter undgås, idet Kammeradvokaten er i en situation, hvor han kan tillade sig at frasige sig sager, der kunne frembyde sådanne konflikter.

Vi skal under alle omstændigheder have en juridisk rådgivning, der er uafhængig af statsadministrationen, og den ordning, vi har nu, frembyder i hvert fald den fordel, at indbyrdes uenighed mellem flere myndigheder kan afklares ved en udtalelse fra Kammeradvokaten.

Den udvikling, vi er inde i i Danmark og i EU, stiller større krav til enhver, der praktiserer jura.

Det er derfor meget almindeligt, at man in-ternt i firmaer eller mellem firmaer specialiserer sig inden for advokatbranchen.

Med henblik på, at staten til enhver tid skal kunne trække på den bedste juridiske bistand, er der i aftalen mellem Finansministeriet og Kammeradvokaten en undtagelsesbestemmelse, så Finansministeriet kan dispensere fra brug af Kammeradvokaten i konkrete tilfælde, hvor man ikke regner med, at Kammeradvokaten selv har fornøden faglig viden.

I øvrigt skal man notere sig, at statens behov for særlig ekspertise også dækkes ved, at Kammeradvokaten netop i kraft af sin hidtidige status har oparbejdet et meget bredt kendskab til problemerne inden for statsforvaltningen.

Hvis man overvejer at ændre ordningen, skal man også gøre sig klart, at staten ikke vil kunne få de samme rabatmuligheder med flere advokater, som den har med én kammeradvokat. Man kan naturligvis forestille sig mange variationer af, hvordan man kunne indrette sig anderledes. En mulighed kunne være at henlægge Kammeradvokatens opgaver til en statsinstitution, men udenlandske erfaringer med det er imidlertid ikke særlig opmunrende. Man kunne forestille sig hyppigere udbud af hvervet som kammeradvokat. Mod det taler, at de habilitetskrav, der kan stilles, betyder, at en advokat i almindelig praksis må frasige sig størstedelen af sine klienter for at overtage kammeradvokathvervet, og derfor er det ikke sikkert, at metoden er så hensigtsmæssig. En sidste mulighed vil være at benytte en lempeligere dispensationspraksis end den nuværende. Dertil kan man sige, at vi jo inden for statens område også har andre advokater i brug end Kammeradvokaten; f.eks. har DSB en hel særlig juridisk betjening.

Et andet problem, der har været fremført i debatten, er salærernes størrelse. Nu tror jeg nok, at rådgivningssalærer i almindelighed og måske advokatsalærer i særdeleshed har det med at overraske folk. Det skyldes nok manglende gennemskuelighed i beregningen, men det er under alle omstændigheder et område, hvor taksterne er høje. I dag benytter vi i aftalen med Kammeradvokaten en værdibaseret salærberegning opgjort på grundlag af Advokatrådets vejledende takst og reduceret med en tredjedel, men man kan også forestille sig andre salærberegningsmetoder aftalt.

Alt det, jeg har sagt her, er sådan set udtryk for den indstilling til diskussionstemaet, at det